

ZYGMUNT ŁUPINA

ur. 1929; Obrocz

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", życie polityczne, poglądy polityczne, komunizm

Odwilż lat 1954-1956

Uciekł jeszcze w [19]53 na zachód Światło, pułkownik UB od spraw najbardziej poufnych. I we wrześniu [19]54 roku zaczęły docierać do Polski jego audycje, a później i drukowane pisma z tego długiego ciągu audycji „Za kulisami bezpieki i partii”. Moja wiara chwiała się, dzieliła się na części. Był to okres przejściowy.

W [19]54 roku w Instytucie Badań Literackich jeden z profesorów... W 54! Te dwie sprawy – Światło i ten Instytut Badań Literackich – to są początki polskiej odwilży. To jest [19]54 rok. Odwilż już wówczas, w innych krajach, się zaczynała. W Polsce Bierut hamował to. Ale w [19]54 roku już nie mógł wyhamować, bo sprawa Światło go położyła, no i ten IBL. W IBL zaatakowano marksizm-leninizm jako metodologię wszelkich nauk i kultury. Bo w czasach Polski Ludowej, zwłaszcza stalinowskich, jedyną poprawną metodologią badań naukowych był marksizm-leninizm. Wszystkie inne są fałszywe. Otóż w IBL-u jeden z profesorów zaatakował tę teorię. I nie zwolniono go z IBL-u. To był pierwszy sygnał, że można już coś więcej mówić.

Nie miałem broszury Światły, ale miałem takie informacje. I nawet niektórymi informacjami dzieliłem się na zajęciach z podstaw marksizmu-leninizmu w Akademii Medycznej. Przede wszystkim czytałem referat Chruszczowa z XX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego o Stalinie. W lutym [19]56 roku odbył się XX Zjazd, gdzie Chruszczow ujawnił zbrodnię Stalina. Nie wszystkie. Było to przeciwko kultowi jednostki. On się z państw demokracji ludowej ukazał w języku narodowym tylko w Polsce. On był tajny. Ale polscy delegaci przewieźli go do Polski, przetłumaczono na język polski dla użytku organizacji partyjnych. Drukarze warszawscy wydrukowali to w ilości o wiele większej niż zamówiła partia i puścili w obieg. Można było na targach, na Kiercelaku w Warszawie kupić ten referat. Ja to czytałem na zajęciach z podstaw marksizmu-leninizmu – w [19]56 roku ten przedmiot został zlikwidowany, ja przestałem być tym asystentem – ale wtedy się dzieliłem tymi wiadomościami.

Data i miejsce nagrania	2005-03-07, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"